

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 12. decembrī
(OR. en)

15946/22

MOG 140
COPS 609
CFSP/PESC 1707
COHAFA 120
RELEX 1720
YEMEN 2

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: Delegācijas

Temats: Padomes secinājumi par Jemenu

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par Jemenu, kurus Padome pieņēma sanāksmē, kas notika 2022. gada 12. decembrī.

PADOMES SECINĀJUMI PAR JEMENU

1. Atgādinot savus iepriekšējos Padomes 2018. un 2019. gada secinājumus par Jemenu, ES cieši un ar lielām bažām vēro notikumu attīstību valstī, ņemot vērā ieilgušo strupceļu politiskajā situācijā. Kopš pēdējiem Padomes secinājumiem ES iesaiste Jemenā ir gan paplašinājusies, gan padziļinājusies. ES un tās iestādes ir nozīmīgas dalībnieces starptautiskajā atbalstā ANO miera centieniem, kā arī humanitārajās lietās.
2. ES atkārtoti apstiprina principiālo apņemšanos atbalstīt Jemenas vienotību, suverenitāti, neatkarību un teritoriālo integritāti un atbalstīt ANO miera centienus un Apvienoto Nāciju Organizācijas īpašā sūtņa Hansa Grundberga (*Hans Grundberg*) starpniecības centienus. Tas ietver ciešu koordināciju starp ANO īpašo sūtni, ES iestādēm un ES dalībvalstīm. ES iesaistes ietekmi vēl vairāk pastiprina pārstāvība galvenajos starptautiskajos formātos attiecībā uz Jemenu un sadarbība ar galvenajiem reģionālajiem un starptautiskajiem partneriem. ES atbalsta prezidentu Rašadu el Alimi (*Rashad Al Alimi*) un Prezidenta vadības padomes vienotību.
3. Atgādinot Padomes 2022. gada 20. jūnija secinājumus par kopīgo paziņojumu par stratēģisku partnerību ar Persijas līča valstīm ¹, ES apstiprina Jemenas nozīmi saistībā ar stratēģiskas partnerības veidošanu ar Persijas līča reģiona valstīm, tostarp globālo humanitāro un attīstības vajadzību un globālu un reģionālu drošības problēmu jomā. Eiropas Savienības prioritātes ir miera un stabilitātes, tostarp jūras drošības, veicināšana un spriedzes mazināšana plašākā Persijas līča reģionā. ES arī apstiprina savu mērķi iesaistīties padziļinātā dialogā un koordinācijā ar reģionālajiem dalībniekiem, lai veicinātu reģionālo drošību un stabilitāti. Ņemot vērā Jemenas konflikta ietekmi uz reģionālo drošību un stabilitāti, ES aicina starptautiskos un reģionālos rīcībspēkus konstruktīvi sadarboties ar Jemenas pusēm un atzinīgi vērtē Persijas līča sadarbības padomes (*GCC*) un kaimiņvalstu centienus atbalstīt tiekšanos pēc miera Jemenā.

¹ JOIN(2022) 13 final, publicēts 2022. gada 18. maijā.

4. ES sadarbība ar Jemenu ir saistīta ar ES pamatinteresēm un saistībām, tostarp: atbalstīt mieru un noteikumos balstītu starptautisko kārtību; atbalstīt Jemenas iedzīvotājus, pamatojoties uz humanitāri neatliekamiem argumentiem; Sieviešu, miera un drošības programmas īstenošanu visā pasaulē; Jemenas nozīmīgumu svarīgās jūras enerģijas un citu preču piegādes līnijās, mērķi nodrošināt drošību un stabilitāti Persijas līča reģionā, kā arī Sarkanajā jūrā un Āfrikas ragā; un nepieciešamību novērst teroristu organizāciju turpmāku izplatīšanos.
5. ES uzsver, ka ir jāsniedz atbalsts Jemenas iedzīvotājiem, pamatojoties uz humanitāri neatliekamiem argumentiem. Starptautiskā reakcija, tostarp humānās palīdzības sniegšana un attīstības atbalstīšana Jemenā, joprojām lielā mērā nav pietiekami finansēta. Tiklīdz būs panākts ilgtspējīgs politisks konflikta risinājums, ES ir arī apņēmusies palielināt attīstības palīdzību saskaņā ar miera procesu un sniegt turpmāku ieguldījumu Jemenas ekonomikas atjaunošanā. Izšķiroša nozīme būs papildu fokusam uz sievietēm un meitenēm.
6. ES atkārtoti apstiprina savu apņemšanos īstenot ANO vadītu miera procesu un iekļaujošu risinājumu. Lai gan 2022. gadā radās cerības sākt miera procesu, kā pamatā būtu ar ANO īpašā sūtņa starpniecību noslēgtais pamiers, ES pauž nožēlu, ka tas vēl nav īstenojies. ES atzinīgi vērtē Jemenas valdības konstruktīvo pieeju pamiera laikā un reģionālo dalībnieku, jo īpaši Saūda Arābijas un Omānas, pastāvīgos centienus attiecībā uz pamiera pagarināšanu. ES atkārtoti pauž stingru atbalstu ANO īpašajam sūtnim Hansam Grundbergam un aicina puses turpināt konstruktīvu sadarbību ar viņu. Centieni ir jāvirza uz ilgtspējīgu uguns pārtraukšanu, un tiem ir vajadzīgs atbalsts ANO īpašā sūtņa priekšlikumiem par trīsvirzienu (politiskais, drošības un ekonomiskais) pamatprocesu, lai panāktu taisnīgu un iekļaujošu Jemenas konflikta risinājumu, nodrošinot sieviešu pilnīgu, jēgpilnu un vienlīdzīgu politisko līdzdalību visos līmeņos. ES atbalsta pamatā ir integrēta pieeja, kas aptver visus virzienus un koncentrējas uz starpniecības atbalstu un koordināciju, kā arī dialoga un uguns pārtraukšanas iniciatīvām.

7. ES mudina hūsītus atteikties no maksimālisma nostājām un konstruktīvi sadarboties ar ANO īpašo sūtni un uzsver, ka ir svarīgi atjaunot un vēl vairāk paplašināt pamieru, kā arī saglabāt un paplašināt visus papildpasākumus, tostarp atjaunot ceļus Taizā (*Taez*) un citās provincēs, degvielas sūtījumus, kas ienāk Hudeidas (*Hodeidah*) ostā, un komerclidojumus uz Sanu (*Sana'a*) un no tās.
8. Paužot satraukumu par to, ka 2022. gada 2. oktobrī beidzās pušu 2. aprīlī noslēgtais pamiers, un stingri nosodot atkārtotos hūsītu dronu uzbrukumus ostas infrastruktūrai Jemenā, kas sākās ar uzbrukumu El Dabas (*Al-Dabba*) ostai 21. oktobrī, ES jo īpaši mudina hūsītus ņemt vērā ANO īpašā sūtņa aicinājumu izturēties mierīgi un savaldīgi laikā, kad turpinās sarunas par pamiera atjaunošanu un pagarināšanu. Visi uzbrukumi ir jāpārtrauc. Uzbrukumi vai uzbrukumu draudi civilajai infrastruktūrai, piemēram, naftas uzņēmumu iekārtām un komerciālajai kuģniecībai, kas darbojas reģionā, ir nepieņemami, tostarp ņemot vērā jūras drošības nozīmīgumu. ANO DP, kas miera un drošības jautājumos iemieso starptautisko sabiedrību, 21. oktobra uzbrukumu nosauca par teroristu uzbrukumu. ES atkārtoti pauž bažas par sarežģītu raķešu un dronu tehnoloģiju izplatīšanu reģionā.
9. ES turpinās atbalstīt starptautisko darba grupu karadarbības pārtraukšanas jautājumos, kas apvieno ANO, ES dalībvalstis, ASV un citus starptautiskos partnerus, kā arī ANO īpašā sūtņa pieprasīto koordinācijas mehānismu starp "II virziena" (*Track II*) starpniecības dalībniekiem. Ir būtiski atbalstīt sieviešu pilnīgu, jēgpilnu un vienlīdzīgu politisko līdzdalību visos līmeņos, lai sarunas būtu iekļaujošas, iesaistot visas attiecīgās puses, tostarp pilsonisko sabiedrību, sievietes un jauniešus.
10. ES ir apņēmusies nodrošināt Jemenas teritoriālo integritāti un atzīst vajadzību pēc iekļaujoša risinājuma, atbalsta prezidenta el Alimi centienus un aicina visas puses, tostarp Dienvidu pārejas padomi, atzīt Prezidenta vadības padomes vienotības būtisko nozīmi ilgstoša miera nodrošināšanā Jemenā.
11. Plašākā kontekstā ES atzinīgi novērtēja Jemenas pozitīvo balsojumu ANO Ģenerālajā asamblejā, nosodot Krievijas agresiju pret Ukrainu un uzsverot, cik svarīgi ir daudzpusējos forumos turpināt atbalstīt Ukrainas teritoriālo integritāti un starptautiskas noteikumus balstītas kārtības aizsardzību.

12. ES aicina konfliktā iesaistītās puses atturēties no visa veida karadarbības un pilnībā ievērot starptautiskās humanitārās tiesības. ES mudina puses atbrīvot bruņoto spēku vervētos bērnus un sadarboties ar ANO un citām humānās palīdzības organizācijām, lai šie bērni varētu reintegrēties savās kopienās. Pusēm ir jānodrošina civiliedzīvotāju, jo īpaši sieviešu un bērnu, minoritāšu, tostarp reliģisko minoritāšu, pilnīga un pienācīga aizsardzība, kā arī migrantu, patvēruma meklētāju, iekšzemē pārvietotu personu un bēgļu aizsardzība Jemenā.
13. ES joprojām ir ārkārtīgi nobažījies par katastrofālo humanitāro situāciju Jemenā, kur vairāk nekā 70 % iedzīvotāju ir vajadzīga humānā palīdzība un vairāk nekā puse iedzīvotāju saskaras ar akūtu pārtikas trūkumu. ES aicina puses visās skartajās provincēs nodrošināt pilnīgu, drošu, ātru un netraucētu piekļuvi humānās palīdzības piegādēm un personālam saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām un humanitārajiem principiem, nediskriminējot nevienu no cilvēkiem, kam tā vajadzīga, tostarp personas ar invaliditāti. ES aicina nekavējoties atcelt būtiskus administratīvus un birokrātiskus ierobežojumus visā valstī, ar ko tiek ierobežota humānās palīdzības pieejamība un attīstības pasākumi, kā arī atbrīvot esošos un bijušos starptautiskos un vietējos humānās palīdzības organizāciju darbiniekus. Nav pieņemami turpmāki ierobežojumi, piemēram, ceļošana vīriešu kārtas radnieka pavadībā (*Mahram*), ko jo īpaši hūsīti uzspieda sievietēm, kas sniedz palīdzību.
14. ES ir nobažījies par Krievijas agresijas pret Ukrainu ietekmi uz Jemenu attiecībā uz nodrošinātību ar pārtiku un meklē risinājumus, lai mazinātu šā kara ietekmi uz pārtikas piegādes ķēžu integritāti un globālo ražošanas jaudu. Neraugoties uz jaunām humanitārām vajadzībām Eiropā kopš Krievijas agresijas kara Ukrainā, ES 2022. un 2023. gadā palielinās humāno palīdzību Jemenai. Kopš konflikta sākuma Jemenā ES ir sniegusi palīdzību vairāk nekā 1,3 miljardu EUR apmērā un joprojām ir nobažījies par smago humanitāro situāciju valstī.
15. ES atkārtoti aicina visus līdzekļu devējus, izmantojot daudzpusēju humānās palīdzības sistēmu, sniegt finansiālu atbalstu, tādējādi nodrošinot labi koordinētu un efektīvāku humanitāro un attīstības rīcību. ES pilnībā atbalsta ANO, kā arī citu humānās palīdzības un attīstības organizāciju lomu un klātbūtni, lai tās darbotos visās valsts daļās.

16. Nozīmīgs humanitāro vajadzību virzītājspēks Jemenā šodien ir ekonomikas stāvoklis, attiecībā uz kuru ir vajadzīga strukturāla ilgtermiņa pieeja. ES aicina puses un valstu, reģionālos un starptautiskos rīcībbspēkus pievērsties smagajai ekonomiskajai situācijai Jemenā un joprojām ir gatava un apņēmusies atbalstīt miera centienu un ilgtermiņa atveseļošanas ekonomiskos elementus.
17. ES uzsver, ka ir jāturpina neatkarīga un objektīva cilvēktiesību uzraudzība un smagu pārkāpumu dokumentēšana un ka miera procesā ir pilnībā jāintegrē atbildība un pārejas tiesiskums, kā arī atgādina sieviešu būtisko lomu. Tā aicina Jemenas puses, reģiona valstis un plašāku starptautisko sabiedrību saglabāt šo jautājumu darba kārtībā un turpināt izskatīt iespējas izveidot neatkarīgu mehānismu, lai novērstu un risinātu nesodāmību par cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem nolūkā izvairīties no turpmākām Jemenas iedzīvotāju ciešanām. ES aicina puses novērst ar konfliktiem saistītu seksuālu vardarbību un aņņemties saukt izdarītājus pie atbildības.
18. ES aicina visus dalībniekus, jo īpaši hūsītus, atbrīvot nolaupītos un visas citas personas, kas aizturētas nelikumīgi vai patvaļīgi. Ir jāizbeidz spīdzināšana, seksuāla un ar dzimumu saistīta vardarbība, tostarp pret cilvēktiesību aizstāvjiem un žurnālistiem. ES arī aicina Jemenas valdību un hūsītus turpināt ieslodzīto apmaiņu.
19. ES atkārtoti apliecina pilnīgu atbalstu Apvienoto Nāciju Organizācijas verifikācijas un inspekcijas mehānismam Jemenai (*UNVIM*), turpinās sniegt finansiālu ieguldījumu un mudina arī citus līdzekļu devējus sniegt atbalstu. ES aicina Jemenas valdību un koalīciju atbalstīt *UNVIM*, lai veiktu operatīvās inspekcijas un verifikācijas darbības Hudeidā, Džidā (*Jeddah*) un karaļa Abdullas (*Abdullah*) ostā.
20. ES atzinīgi vērtē to, ka ir nodrošināts pienācīgs finansējums 1. posma sākšanai, lai novērstu draudus, ko rada tankkuģis *SAFER*. ES atbalsta ANO vadītos centienus īstenot saskaņoto risinājumu. ES mudina Apvienoto Nāciju Organizāciju pastiprināt centienus, lai īstenotu plānu. Līdz tam pienācīga uzmanība būtu jāpievērš arī ārkārtas situāciju plānošanai noplūdes, ugunsgrēka vai sprādziena gadījumā, jo vides apdraudējumiem var būt postošas sekas.

21. Jūras satiksmes drošībai ir spēcīga ietekme uz starptautisko jūras tirdzniecību. ES ir gatava pastiprināt centienus veidot uzticēšanos un veicināt kuģošanas drošību un drošumu plašākā Persijas līča reģionā un Sarkanajā jūrā. To, cita citu savstarpēji papildinot, veicinās *EUNAVFOR* operācija *Atalanta* un koordinētas klātbūtnes jūrā koncepcijas īstenošana Indijas okeāna ziemeļrietumu daļā, kā arī ciešāka sadarbība un koordinācija ar esošo Eiropas vadīto jūrlietu situācijas apzināšanās iniciatīvu Hormuzas šaurumā (*EMASOH*).
-